

[Hartel.]

at der under alle Forhold skulde tales til Børnenes Pligtfølelse gennem Skolens Arbejde; og dette kunde jo ved enkelte Lejligheder komme til at kollideres med Ønsket om Selvvirksomhed, idet det ikke altid er det, som man er mest optaget af og mest interesseret i, der netop er ens Pligt. Jeg fremhæver dette, for at man kan se, hvor uheldigt det er at liste slige Bestemmelser ind i en Lovgivning af denne Art, og jeg foreslaar derfor, at man holder sig til det, som er angivet i selve Formaaalsparagraffen, § 1.

I § 17 er Fagene nævnt. Jeg er enig med foregaaende Talere i, at der er ingen Mangel paa Fag. Jeg vil gerne, som jeg har gjort det før, henstille, om det ikke var rigtigt at vende tilbage til den Ordning, som vi har haft, at der for Dansk, Regning og Skrivning fastsættes et Minimumstimerantal, som skal overholdes ved Undervisningen. Jeg mener ikke, at 41 Uger à 7 Timer Dansk, skriftligt og mundtligt, er for meget, og jeg mener ikke, at 5 ugentlige Timer i Regning er mere end tiltrængt, og jeg mener heller ikke, at nogen kan finde, at en regulær Undervisning i Skrivning kan gennemføres med mindre end 2 ugentlige Timer i dette Fag. Jeg ved godt, at Lærere saavel som Forældre og Elever har en usalig Trang til at ville have saa mange Fag med som muligt. Man vil plukke lidt af mange Træer, men man plukker ikke rent i det enkelte Træ. Men det er jo ofte saadan, at de fineste Æbler sidder yderst paa de sværest tilgængelige Grene.

Dette vil jeg henstille til Overvejelse i Forbindelse med det Spørgsmaal. Jeg kan ikke fravige den Opfattelse som værende rigtig, at et grundigt Kendskab paa begrænsede Felter er at foretrække for et let og overfladisk Kendskab paa en Række vidt forskellige Omraader.

I Forslagets § 19, 2det Stykke, staar der — med Formandens Tilladelse skal jeg citere det —:

„I Hovedskolens sidste og Mellemskolens to sidste Klasser skal Undervisningen i de Fag, hvor det naturligt kan ske, afpasses med Hensyntagen til Børnenes fremtidige Virksomhed i det praktiske Liv.“

Jeg mener nu, at dette er for stor en Mundfuld at tage paa een Gang. Naar man tænker paa, hvor vidt forskellige de Forhold er, hvormed de faar at gøre — nogle bliver Landmænd, andre Fiskere, Haandværkere, Købmænd og Arbejdere inden for de for-

skellige Grene af det, som Arbejdsmandstanden beskæftiger sig med, og nogle bliver Akademikere, ja, nogle bliver maaske Medlemmer af dette Ting —, saa er det meget vanskeligt paa Forhaand at give Skolen det som en strengt paalagt Opgave at løse, at man skal tage Hensyn til alle disse Muligheder ved Undervisningen. Jeg maa anse det for Undervisningens fornemste Opgave at lære Børnene at arbejde, og da maa det komme i anden Række, hvilke Fag man har beskæftiget dem med. Derfor tror jeg, at denne Paragraf gaar for vidt.

Jeg har tidligere omtalt det Forsøg, der ved denne Lov blev gjort paa at holde cand. mag. er uden for den almindelige Mellemskole, og jeg ser, at dette oprettholdes efter Forslaget. Jeg beklager dette, idet det er givet, at dygtige Lærerkræfter med videst mulig Uddannelse aldrig kan skade Undervisningen.

Angaaende § 28, der drejer sig om Bessættelse af Lærerembederne, vil jeg henstille, at Lærerne ansættes ved et Skoleforbund og ikke ved en enkelt Skole. Der staar nemlig i Afsnit II: Overlærere, Enelærere og Førstelærere ansættes dog altid ved en bestemt Skole, og for de andre Lærere kan denne Ordning træffes. Det kan være galt nok med Hensyn til de nævnte overordnede Medlemmer af Lærerstanden, men jeg finder, at det er uheldigt, at det skader Skolens Bevægelsesfrihed, naar det udstrækkes til hele Lærerstanden, og det strider ogsaa mod § 41, der gælder for Folkeskolen i København, idet det her bestemmes, at en Lærer ansættes ved samtlige Kommunens Skoler og er pligtig til at gøre Tjeneste ved flere Skoler inden for Kommunen.

Jeg kan tiltræde det, det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen sagde — undskyld, jeg hører, at det var den ærede socialdemokratiske Ordfører, men da det jo ikke er noget, der er nedsættende for nogen, behøver jeg vist ikke at gøre nogen Undskyldning for denne Lapsus — om Lovens § 24, Stk. 2, der drejer sig om Timelærere ved den landsbyordnede Skole. Han udtalte Betænkkelighed ved disses Stilling rent lønmæssigt. Saa vidt jeg kan se, vil de paagældende faa en Løn paa 2220 Kr. plus Bolig for ugifte. Jeg indrømmer, at jeg er ikke meget stærkt bevandret i Lønningsloven. Jeg har det ligesom den højtærede Justitsminister — i øvrigt selvfølgelig *sans comparaison* —, at jeg ikke er meget inde i Lønningslovens Bestemmelser, men saa vidt jeg har kunnet beregne det, bliver det 2220 Kr. plus Bolig for ugifte; men hvis den paagældende saa skal undervise ved to Skoler inden for en